

ASA

ASBÜ Sosyal Araştırmalar
Dergisi

ASBU Journal of Social Research

[Cilt/Volume: 4, Sayı/Issue: 1,
Yaz/Summer 2026]

**Akdeniz ve Ege Bölgelerindeki Büyükşehir
Belediyelerinin Afet Yönetimi Politikalarının
Doküman Analizi Yoluyla Değerlendirilmesi**
*Evaluation of the Disaster Management Policies of Metropolitan
Municipalities in the Mediterranean and Aegean Regions through
Document Analysis*

GAMZE TOY

Dr. Öğr. Üyesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
gamzetoy@cumhuriyet.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0002-8023-2463>
<https://ror4.org/04f81fm77>

Araştırma Makalesi/Research Article

Geliş Tarihi/Received: 21.05.2025
Kabul Tarihi/Accepted: 20.03.2026
Yayın Tarihi/Published: 30.06.2026

Atıf/Citation

Toy, G. (2026). Akdeniz ve Ege bölgelerindeki büyükşehir belediyelerinin afet yönetimi politikalarının doküman analizi yoluyla değerlendirilmesi. *ASA Dergisi*, 4(1), 64-90.
<https://doi.org/10.71313/asa.1703803>

Toy, G. (2026). Evaluation of the disaster management policies of metropolitan municipalities in the Mediterranean and Aegean regions through document analysis. *Journal of ASA*, 4(1), 64-90.
<https://doi.org/10.71313/asa.17003803>

Bu makale iThenticate programıyla taranmıştır.
This article was checked by iThenticate.

[Creative Commons Uluslararası Lisansı \(CC-BY-NC 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) ile lisanslanmıştır. Licensed under
[Creative Commons International License \(CC-BY-NC 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

Öz

Bu çalışma, afet riski yüksek olan Akdeniz ve Ege bölgelerinde yer alan büyükşehir belediyelerinin afet yönetimi politikalarını kurumsal belgeler üzerinden değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Yerel düzeyde afetlere yönelik kurumsal kapasitenin nasıl yapılandığını ve bu kapasitenin resmi belgeler aracılığıyla nasıl yansıtıldığını ortaya koymak çalışmanın temel hedefini oluşturmaktadır. Afet yönetiminin çok aktörlü yapısı ve yerel yönetimlerin bu süreçteki kritik rolü dikkate alındığında, belediyelerin stratejik planları, faaliyet raporları ve afet yönetimine ilişkin diğer kurumsal belgeleri önemli bir veri kaynağı sunmaktadır. Araştırma kapsamında 2025 yılı itibarıyla Akdeniz ve Ege bölgelerinde yer alan 10 büyükşehir belediyesine ait stratejik planlar, faaliyet raporları ve ilgili kurumsal belgeler doküman analizi yöntemiyle incelenmiştir. Analiz sürecinde afet yönetimine ilişkin kurumsal yapılanma, planlama, uygulama faaliyetleri, kurumlar arası koordinasyon ve mali kaynak tahsisi gibi unsurlar çalışma kapsamında belirlenen yedi kriter doğrultusunda sistematik biçimde değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular, incelenen belediyelerin tamamında afet yönetiminin stratejik planlar ve faaliyet raporları gibi kurumsal belgelerde yer aldığını göstermektedir. Bununla birlikte afet yönetimine yönelik kurumsal yapılanma, özel afet planlarının varlığı ve uygulama düzeyindeki faaliyetlerin kapsamı bakımından belediyeler arasında belirli farklılıklar bulunduğu görülmüştür. Ayrıca bazı belediyelerde afet yönetimine yönelik kurumsal kapasitenin daha kapsamlı planlama ve uygulama araçlarıyla desteklendiği, bazılarında ise bu unsurların daha sınırlı düzeyde yer aldığı tespit edilmiştir. Çalışma, yerel yönetimlerin afet yönetimi kapasitesinin belgeler üzerinden değerlendirilmesine yönelik bir çerçeve sunarak literatüre katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: afet yönetimi, büyükşehir belediyeleri, yerel yönetimler, doküman analizi

Abstract

This study aims to evaluate the disaster management policies of metropolitan municipalities located in the Mediterranean and Aegean regions, which have a high risk of disaster, through institutional documents. The main objective of this study is to reveal how institutional capacity for disaster response is structured at the local level and how this capacity is reflected through official documents. Given the multi-stakeholder nature of disaster management and the critical role of local governments in this process, municipalities' strategic plans, activity reports, and other institutional documents related to disaster management provide a significant source of data. As part of the research, strategic plans, activity reports, and related institutional documents of 10 metropolitan municipalities located in the Mediterranean and Aegean regions were examined using document analysis methodology as of 2025. During the analysis process, elements related to disaster management, such as institutional structure, planning, implementation activities, inter-institutional coordination, and financial resource allocation, were systematically evaluated in accordance with seven criteria determined within the scope of the study. The findings show that in all of the municipalities examined, disaster management is included in institutional documents such as strategic plans and activity reports. However, it has been observed that there are certain differences among municipalities in terms of institutional structure for disaster management, the existence of specific disaster plans, and the scope of activities at the implementation level. It was also found that in some municipalities, institutional capacity for disaster management was supported by more comprehensive planning and implementation tools, while in others these elements were present at a more limited level. This study aims to contribute to the literature by providing a framework for evaluating the disaster management capacity of local governments through documented evidence.

Keywords: disaster management, metropolitan municipalities, local governments, document analysis

Giriş

Afetler, toplumsal yapıyı ve ekonomik yaşamı önemli ölçüde etkileyen, yönetilmesi gereken kritik olaylardır. Türkiye, deprem, sel, heyelan, orman yangını gibi çeşitli doğal afet risklerinin yüksek olduğu bir coğrafyada yer almaktadır. Bu nedenle, afet yönetiminin etkinliği, yerel yönetimlerin kapasitesi ve politikaları ile doğrudan ilişkilidir. Büyükşehir belediyeleri, özellikle nüfus yoğunlukları ve altyapı sorumlulukları nedeniyle afetlerin önlenmesi, müdahalesi ve iyileştirilmesinde kilit aktörler olarak öne çıkmaktadır.

Bu çalışmada, Türkiye'nin Akdeniz ve Ege Bölgeleri'ndeki büyükşehir belediyelerinin afet yönetimi politikaları doküman analizi yoluyla incelenmiştir. Akdeniz Bölgesi, son dönemde yaşanan büyük depremler (özellikle 2023 Kahramanmaraş merkezli depremlerin etkilediği Adana ve Hatay illeri) ve orman yangınları gibi afetlerle karşı karşıya kalması nedeniyle afet yönetimi açısından önem taşımaktadır. Öte yandan, Ege Bölgesi ise hem deprem riski hem de su taşkınları ve heyelan gibi farklı afet türlerine maruz kalması sebebiyle kapsamlı bir değerlendirme gerektirmektedir.

Bu iki bölge, coğrafi yakınlıklarına rağmen farklı afet risk profilleri ve sosyal yapıları ile afet yönetimi uygulamalarında hem benzerlikler hem de farklılıklar göstermektedir. Akdeniz ve Ege bölgelerinde yer alan büyükşehir belediyelerinin afet yönetimi kapasitelerinin, belirlenen kurumsal kriterler doğrultusunda değerlendirilmesi; yerel yönetimlerin bölgesel afet risklerine yönelik geliştirilmesi gereken alanların tespiti açısından önem arz etmektedir. Ayrıca, bu bölgeler Türkiye'nin ekonomik ve demografik açıdan da stratejik noktaları olması sebebiyle, çalışmanın sonuçları genel afet yönetimi politikalarına katkı sağlayacak niteliktedir.

Bu çalışma, Akdeniz ve Ege bölgelerinde yer alan büyükşehir belediyelerinin afet yönetimi kapasitesinin kurumsal belgeler aracılığıyla nasıl inşa edildiğini ve bu kapasitenin bileşenlerinin belediyeler arasında ne tür farklılıklar gösterdiğini incelemektedir. Bu çerçevede araştırmanın temel sorusu, büyükşehir belediyelerinin afet yönetimine ilişkin kurumsal yapılanma, planlama, uygulama ve kaynak tahsisi pratiklerinin, yerel düzeyde afet yönetimi kapasitesi açısından ne ifade ettiğidir.

Araştırma, belediyelerin stratejik planları, faaliyet raporları ve özel afet planları gibi kurumsal belgeleri doküman analizi yöntemiyle ele alarak, yalnızca bu belgelerde yer alan unsurların varlığını tespit etmeyi değil, aynı zamanda belediyeler arasında ortaya çıkan kurumsal farklılıkları, örüntüleri ve bu farklılıkların afet yönetimi politikaları açısından taşıdığı anlamı analitik bir çerçevede değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

1. Büyükşehir Belediyelerinde Afet Yönetimi: Kavramsal Bir Bakış

Afetler yalnızca fiziksel tahribat yaratan olaylar değil; aynı zamanda sosyal, ekonomik ve yönetsel sistemleri derinden etkileyen karmaşık süreçlerdir. Bu nedenle afet yönetimi, risklerin azaltılması, hazırlık, müdahale ve iyileştirme aşamalarını kapsayan çok boyutlu bir yönetim alanı olarak ele alınmaktadır (Leblebici, 2015; UNDRR, 2015; Tezgider, 2024). Günümüzde afetlerin etkili biçimde yönetilebilmesi, yalnızca merkezi idarenin kapasitesine değil, aynı zamanda yerel yönetimlerin kurumsal kapasitesine ve çok aktörlü yönetim mekanizmalarının işleyişine de bağlıdır.

Afet yönetimi literatüründe önemli tartışmalardan biri, afet yönetiminin merkeziyetçi yapılar mı yoksa yerelleşmiş yönetim modelleri aracılığıyla mı daha etkili yürütülebileceği sorusudur. Merkeziyetçi modeller, koordinasyon ve kaynak mobilizasyonu açısından avantajlar sağlarken; yerelleşmiş yaklaşımlar yerel risklerin daha iyi tanımlanması, toplumsal ihtiyaçların daha hızlı karşılanması ve yerel aktörlerin sürece katılımı açısından önem taşımaktadır. Bu nedenle güncel afet yönetimi yaklaşımları, merkezi kurumlar ile yerel yönetimler arasında iş birliğine dayalı çok düzeyli yönetim modellerini öne çıkarmaktadır (UNDRR, 2015). Türkiye’de de afet yönetiminde merkezi koordinasyon AFAD tarafından yürütülürken, yerel düzeyde belediyeler özellikle risk azaltma, hazırlık ve yerel müdahale kapasitesinin oluşturulmasında önemli aktörler olarak konumlanmaktadır.

Türkiye’de afet yönetimi alanındaki kurumsal dönüşüm, 2009 yılında Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı’nın (AFAD) kurulmasıyla birlikte daha bütünleşik bir yapıya kavuşmuştur (Türkiye Cumhuriyeti, 2009). Bu düzenleme ile afet yönetiminde merkezi koordinasyon güçlendirilirken, yerel yönetimlerin risk azaltma, hazırlık ve yerel müdahale kapasitesinin geliştirilmesi konularındaki sorumlulukları da belirginleşmiştir. Bununla birlikte uygulamada belediyelerin afet yönetimi alanındaki kurumsal kapasiteleri, teknik altyapı, mali kaynaklar, kurumsal yapılanma ve planlama kapasitesi gibi unsurlara bağlı olarak farklılık gösterebilmektedir (Baş, 2024).

Afet yönetimi alanındaki bir diğer önemli kavram ise bütünleşik afet yönetimi yaklaşımıdır. Bu yaklaşım, afet yönetimini yalnızca afet sonrası müdahaleye indirgemeyen; risk azaltma, hazırlık, müdahale ve iyileştirme aşamalarını birbirini tamamlayan bir döngü olarak ele alan bir model önermektedir (UNDRR, 2015; Öçal, 2024). Bu çerçevede yerel yönetimlerin rolü yalnızca kriz anında müdahale etmekle sınırlı olmayıp, aynı zamanda afet risklerinin önceden

belirlenmesi, kentsel planlama süreçlerinde risk azaltma politikalarının geliştirilmesi ve toplum temelli hazırlık mekanizmalarının oluşturulmasını da kapsamaktadır.

Bu noktada kurumsal kapasite kavramı, yerel yönetimlerin afet yönetimindeki performansını anlamak açısından önemli bir analitik araç sunmaktadır. Kurumsal kapasite yalnızca teknik ekipman veya insan kaynağı ile sınırlı olmayıp; kurumsal yapılanma, stratejik planlama, kurumlar arası koordinasyon, mali kaynak tahsisi ve politika uygulama kapasitesi gibi unsurların bütünüdür. Afet yönetiminde güçlü bir kurumsal kapasitenin oluşturulabilmesi, afet risklerinin planlama belgelerinde görünür olması, afet yönetimine özgü kurumsal birimlerin oluşturulması, kurumlar arası iş birliği mekanizmalarının kurulması ve afet yönetimine yönelik bütçe tahsislerinin yapılması gibi unsurların birlikte işlemesine bağlıdır (Korkın & Öztıp, 2022; Savaş Yavuzçehre & Akgöl, 2024).

Bu çalışma, afet yönetiminde yerel yönetim kapasitesini analiz etmek amacıyla bütünleşik afet yönetimi yaklaşımı ile kurumsal kapasite perspektifini bir arada ele alan bir analitik çerçeve kullanmaktadır. Bu çerçevede belediyelerin afet yönetimi kapasitesi üç temel boyut üzerinden değerlendirilmektedir: kurumsal yapılanma, planlama ve politika belgeleri ve uygulama kapasitesi. Kurumsal yapılanma boyutu, belediyelerde afet yönetiminden sorumlu birimlerin varlığı ve kurumsal konumunu; planlama boyutu, stratejik planlar, faaliyet raporları ve afet planlarında afet risklerinin nasıl ele alındığını; uygulama kapasitesi ise kurumlar arası iş birliği, hazırlık faaliyetleri ve mali kaynak tahsisi gibi unsurları kapsamaktadır.

Bu analitik çerçeve doğrultusunda çalışma, büyükşehir belediyelerinin stratejik planları, faaliyet raporları ve özel afet planlarını inceleyerek belediyelerin afet yönetimine ilişkin kurumsal kapasitesinin belgeler aracılığıyla nasıl inşa edildiğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Böylece belediyelerin afet yönetimi politikaları yalnızca bu unsurların varlığı üzerinden değil, aynı zamanda bu unsurların yerel düzeyde afet yönetimi kapasitesinin oluşumuna nasıl katkı sağladığı ve belediyeler arasında ne tür benzerlikler ve farklılıklar ortaya çıktığı açısından da analiz edilmektedir. Bu yaklaşım, doküman analizine dayalı bulguların yalnızca betimleyici bir envanter sunmanın ötesine geçerek analitik ve eleştirel bir değerlendirme yapılmasına olanak sağlamaktadır.

Bu çalışma, büyükşehir belediyelerinin afet yönetimi kapasitesini analiz etmek için üç temel kavram arasındaki ilişkiye dayanan bir analitik çerçeve benimsemektedir: bütünleşik afet yönetimi yaklaşımı, kurumsal kapasite ve planlama araçları. Bu çerçevede bütünleşik afet yönetimi yaklaşımı, afet yönetiminin risk azaltma, hazırlık, müdahale ve iyileştirme

aşamalarından oluşan genel yönetsel modeli ifade etmektedir. Kurumsal kapasite, belediyelerin bu modeli hayata geçirebilme yeteneğini; planlama araçları ise bu kapasitenin stratejik planlar, faaliyet raporları ve afet planları gibi kurumsal belgelerde nasıl somutlaştığını göstermektedir. Dolayısıyla çalışmada planlama belgeleri, yerel yönetimlerin afet yönetimi kapasitesinin görünür hale geldiği kurumsal araçlar olarak ele alınmakta ve belediyeler arasındaki benzerlikler ile farklılıklar bu analitik çerçeve üzerinden değerlendirilmektedir.

2. Yöntem

Bu araştırmada, Türkiye'nin Akdeniz ve Ege bölgelerinde yer alan 10 büyükşehir belediyesinin afet yönetimi politikaları doküman analizi yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Doküman analizi, mevcut yazılı materyallerin sistematik biçimde incelenmesi yoluyla veri elde edilmesini sağlayan nitel bir araştırma yöntemidir (Bowen, 2009). Bu yöntem, doğrudan gözlemlenemeyen kurumsal süreçlerin ve politika yönelimlerinin analiz edilmesine olanak tanınması nedeniyle kamu yönetimi ve politika analizlerinde yaygın biçimde kullanılmaktadır (Prior, 2008; Yin, 2014).

Araştırma kapsamında belediyelere ait stratejik planlar, faaliyet raporları ve kurumsal organizasyon yapısına ilişkin resmî belgeler veri kaynağı olarak kullanılmıştır. Bu belgeler, belediyelerin afet yönetimine ilişkin kurumsal önceliklerini, planlama yaklaşımlarını ve uygulama pratiklerini yansıtan temel politika dokümanları olarak değerlendirilmiştir. Belediyelerin afet yönetimi kapasitesinin yalnızca tek bir belgeye dayanarak değerlendirilmesini önlemek amacıyla farklı türdeki kurumsal dokümanlar birlikte analiz edilmiştir.

Analiz sürecinde kullanılan değerlendirme kriterleri üç farklı kaynağa dayandırılarak oluşturulmuştur. İlk olarak, bütünlükli afet yönetimi yaklaşımına ve yerel yönetimlerin afet yönetimi kapasitesine ilişkin literatür incelenmiştir. İkinci olarak, Türkiye'de afet yönetimi alanındaki yasal ve kurumsal çerçeve, özellikle Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'nın görev ve sorumluluklarını belirleyen mevzuat dikkate alınmıştır. Üçüncü olarak ise araştırma kapsamındaki dokümanların ön incelemesi sonucunda ortaya çıkan temalar doğrultusunda araştırmacı tarafından bir kodlama şeması geliştirilmiştir. Bu doğrultuda belediyelerin afet yönetimi kapasitesi; kurumsal yapılanma, planlama araçları, uygulama faaliyetleri, kurumlar arası iş birliği ve mali kaynak tahsisi gibi göstergeler üzerinden değerlendirilmiştir.

Dokümanların analizi sürecinde belirlenen kriterler doğrultusunda sistematik bir içerik incelemesi yapılmış ve ilgili göstergelerin belgelerde yer alıp almadığı belirlenmiştir. Analizde

temel olarak var/yok biçiminde kategorik bir kodlama yaklaşımı kullanılmıştır. Bununla birlikte, yalnızca bu kodlama ile yetinilmeyerek ilgili ifadelerin bağlamı da dikkate alınmış ve belediyelerin afet yönetimi yaklaşımlarındaki farklılıklar yorumlayıcı bir perspektifle değerlendirilmiştir. Böylece analiz, yalnızca sayısal bir envanter çalışması olmaktan çıkarılarak nitel değerlendirmelerle desteklenmiştir.

Doküman analizi yönteminin bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Öncelikle analiz edilen belgeler, kurumların resmi beyanlarını yansıttığı için uygulamadaki tüm faaliyetleri veya kurumsal pratikleri tam olarak yansıtmayabilir. Ayrıca dokümanlarda yer alan bilgilerin ayrıntı düzeyi belediyeler arasında farklılık gösterebilir. Bunun yanında kullanılan var/yok kodlama yaklaşımı, bazı durumlarda uygulamaların niteliğine ilişkin ayrıntılı farklılıkları sınırlı ölçüde ortaya koyabilmektedir. Bu nedenle araştırma bulguları, belediyelerin afet yönetimi politikalarının kurumsal belgelerdeki görünürlüğü üzerinden değerlendirilmiş ve elde edilen sonuçlar bu çerçevede yorumlanmıştır.

3. Bulgular

Bu çalışmada büyükşehir belediyelerinin afet yönetimi kapasitesini kapsamlı bir şekilde analiz etmek amacıyla yedi temel kriter belirlenmiştir. Bu kriterler, afet yönetimindeki kurumsal yapı, planlama, uygulama ve koordinasyon süreçlerinin önemli göstergelerini yansıtmaktadır.

Afet Daire Başkanlığı, belediye bünyesinde afet yönetimi hizmetlerinin kurumsal olarak organize edilmesi ve yürütülmesi için özel bir birimin bulunmasını ifade eder. Bu yapı, afet öncesi hazırlık, müdahale ve iyileştirme faaliyetlerini koordine ederek süreklilik ve etkinlik sağlar (AFAD, 2019).

Stratejik Planlarda Afet Hedefleri, belediyelerin uzun vadeli hedeflerini belirten resmî belgelerde afet yönetimine yönelik önceliklerin yer almasıdır. Bu, kurumun afet risklerine yönelik politikaları ciddiyetle ele aldığını gösterir (Korkın & Öztop, 2022).

Faaliyet Raporlarında Afet Uygulamaları, belediyelerin yıl boyunca gerçekleştirdiği afetle ilgili faaliyetlerin belgelenmesiyle, stratejik planlar ile uygulama arasındaki ilişkiyi ortaya koyar (Kırhasanoğlu, 2022).

Afet Hazırlık Durumu, eğitim, tatbikat ve altyapı hazırlıkları gibi uygulamalarla belediyenin afetlere yönelik pratik hazırlık seviyesini yansıtır (Guo, Fang, Liu, Chong, Zeng & Hu, 2025).

Kurumsal İş Birliği ve Koordinasyon, belediyelerin AFAD, valilik ve diğer ilgili kurumlarla yürüttüğü ortak çalışmalar ve iş birliği faaliyetlerini kapsar. Bu, afet yönetiminin çok aktörlü yapısına uygunluğu gösterir (Sezer & Tozbey, 2023).

Afet Bütçesi, belediyelerin afet yönetimi için stratejik planlarında ayırdığı mali kaynakları ifade eder. Kaynak tahsisinin planlı ve öncelikli yapılması, afet yönetiminde mali disiplinin göstergesidir (Yapıcı & Sakal, 2018).

Özel Afet Planı ise, afet risklerine yönelik senaryo bazlı, detaylı ve uygulanabilir eylem planlarının varlığını ifade eder. Bu planlar, müdahale ve iyileştirme süreçlerinin etkinliğini artırır (UNDRR, 2015).

Bu yedi kriter, her belediyede ilgili dokümanlar ve resmî belgeler üzerinden sistematik olarak incelenmiş ve her kriter için ilgili durum “var” ya da “yok” şeklinde kodlanarak karşılaştırmalı analiz yapılmıştır. Kodlama sürecinde, belediyelerin stratejik planları, faaliyet raporları ve kurumsal belgelerinde ilgili kriterlere ilişkin açık ifadelerin bulunması temel alınmıştır. Özellikle “afet hazırlık durumu” kriteri, afetlere yönelik eğitim faaliyetleri, tatbikatlar, farkındalık çalışmaları veya müdahale kapasitesini artırmaya yönelik uygulamalardan en az birinin belgelerde yer alması durumunda “var” olarak değerlendirilmiştir. Bu yaklaşım, belediyelerin afet yönetimine ilişkin kurumsal kapasite ve uygulama düzeylerinin sistematik biçimde karşılaştırılmasına olanak sağlamıştır.

Analiz sonuçları, incelenen büyükşehir belediyelerinde afet yönetimine ilişkin çeşitli kurumsal unsurların belediyelerin resmî belgelerinde yer aldığını göstermektedir. Bununla birlikte bu durum, belediyeler arasında afet yönetimi kapasitesinin aynı düzeyde olduğu anlamına gelmemektedir. Bulgular, afet yönetimine ilişkin kurumsal yapılanma, planlama araçları, mali kaynak tahsisi ve uygulama faaliyetlerinin belgelerde yer alma biçimi ve ayrıntı düzeyi bakımından belediyeler arasında belirli farklılıklar bulunduğunu ortaya koymaktadır. Bu nedenle çalışmada bulgular yalnızca belirlenen kriterlerin varlığı üzerinden değil, aynı zamanda bu kriterlerin yerel düzeyde afet yönetimi kapasitesinin oluşumuna nasıl katkı sunduğu ve belediyeler arasında ne tür farklılıklar ortaya koyduğu dikkate alınarak değerlendirilmiştir.

Aşağıda sunulan tablolar, Akdeniz ve Ege bölgelerinde yer alan büyükşehir belediyelerinin kurumsal belgelerinde afet yönetimine ilişkin unsurların nasıl yer aldığına ve belediyeler arasında bu unsurların temsil edilme biçimlerinde ne tür farklılıklar bulunduğuna ilişkin karşılaştırmalı bir görünüm sunmaktadır.

Tablo 1¹. Adana Büyükşehir Belediyesi – Afet Yönetimi Mevcut Durumu

Kriter	Durum
Afet Daire Başkanlığı Var mı?	Var
Stratejik Planda Afetle İlgili Hedef ve Faaliyetler Var mı?	Var
Faaliyet Raporunda Afet Yönetimiyle İlgili Uygulamalar Var mı?	Var
Afet Hazırlık Durumu Var mı?	Var
Afet Yönetiminde İlgili Kurumlarla Koordinasyon ve İş Birliği Var mı?	Var
Faaliyet Raporunda Afet Yönetimi İçin Ayrılmış Bütçe Kalemi Var mı?	Var
Özel Afet Planı Durumu	Var

Tablo 1, Adana Büyükşehir Belediyesi’nin afet yönetimine ilişkin kurumsal kapasitesinin, belediyeye ait stratejik planlar, faaliyet raporları ve ilgili resmî belgeler üzerinden nasıl temsil edildiğini göstermektedir. Tabloda yer alan tüm kriterlerin “var” olarak kodlanmış olması, afet yönetiminin belediye düzeyinde kurumsal yapı, stratejik planlama, uygulama faaliyetleri, koordinasyon mekanizmaları ve mali kaynak tahsisi çerçevesinde ele alındığını ortaya koymaktadır.

Bununla birlikte bu bulgu, belediyenin afet yönetimi kapasitesinin fiilî uygulamalar açısından doğrudan yüksek ya da düşük olduğu yönünde bir değerlendirme sunmamaktadır. Aksine, Adana Büyükşehir Belediyesi örneği, afet yönetiminin performans göstergeleri, teknik raporlar ve bütçe kalemleri aracılığıyla belgeler düzeyinde ayrıntılı biçimde kurgulandığını; ancak bu kurumsal ve planlayıcı çerçevenin sahadaki etkililiğinin ayrı bir analiz konusu olduğunu göstermektedir. Bu durum, yerel düzeyde afet yönetimi kapasitesinin belgelerde güçlü biçimde temsil edilmesine karşın, belge–uygulama ayrımının analitik olarak dikkate alınması gerektiğine işaret etmektedir.

Tablo 2. Antalya Büyükşehir Belediyesi – Afet Yönetimi Mevcut Durumu

Kriter	Durum
Afet Daire Başkanlığı Var mı?	Var
Stratejik Planda Afetle İlgili Hedef ve Faaliyetler Var mı?	Var
Faaliyet Raporunda Afet Yönetimiyle İlgili Uygulamalar Var mı?	Var
Afet Hazırlık Durumu Var mı?	Var
Afet Yönetiminde İlgili Kurumlarla Koordinasyon ve İş Birliği Var mı?	Var
Faaliyet Raporunda Afet Yönetimi İçin Ayrılmış Bütçe Kalemi Var mı?	Var
Özel Afet Planı Durumu	Var

Tablo 2, Antalya Büyükşehir Belediyesi’nin afet yönetimine ilişkin kurumsal kapasitesinin, belediyeye ait stratejik planlar, faaliyet raporları ve ilgili afet belgeleri üzerinden nasıl temsil

¹ Bu makaledeki tüm tablolar, 05–11 Mayıs 2025 tarihleri arasında, belediyelerin resmî web sitelerinde yayımlanan stratejik planlar, faaliyet raporları ve diğer kurumsal belgeler temel alınarak, doküman analizi yöntemiyle araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

edildiğini göstermektedir. Tabloda yer alan tüm kriterlerin “var” olarak kodlanmış olması, belediyenin afet yönetimini kurumsal yapı, stratejik planlama, müdahale faaliyetleri, koordinasyon mekanizmaları ve mali kaynak tahsisi boyutlarıyla birlikte ele aldığını ortaya koymaktadır.

Antalya örneğinde afet yönetiminin özellikle operasyonel müdahale kapasitesi ve eğitim faaliyetleri üzerinden güçlü biçimde temsil edildiği görülmektedir. İtfaiye teşkilatının 7/24 esasına dayalı çalışması, yüksek sayıda yangın ve acil olaya müdahale edilmesi ve yaygın eğitim faaliyetleri, uygulama boyutunun belirginliğine işaret etmektedir. Bununla birlikte Afet İşleri Dairesi Başkanlığına ayrılan bütçenin gerçekleşme oranı ile itfaiye birimine ilişkin harcama düzeyi birlikte değerlendirildiğinde, belediyenin afet yönetiminde operasyonel müdahale kapasitesine daha yüksek bir mali ağırlık verdiği görülmektedir. Ancak bu durum, planlama ve kurumsal kapasite bileşenlerinin etkinliği hakkında doğrudan bir yargı üretmemekte; yalnızca bütçe gerçekleştirmeleri üzerinden gözlemlenen bir dağılıma işaret etmektedir.

Tablo 3. *Mersin Büyükşehir Belediyesi – Afet Yönetimi Mevcut Durumu*

Kriter	Durum
Afet Daire Başkanlığı Var mı?	Var
Stratejik Planda Afetle İlgili Hedef ve Faaliyetler Var mı?	Var
Faaliyet Raporunda Afet Yönetimiyle İlgili Uygulamalar Var mı?	Var
Afet Hazırlık Durumu Var mı?	Var
Afet Yönetiminde İlgili Kurumlarla Koordinasyon ve İş Birliği Var mı?	Var
Faaliyet Raporunda Afet Yönetimi İçin Ayrılmış Bütçe Kalemi Var mı?	Var
Özel Afet Planı Durumu	Var

Tablo 3 verilerine göre, Mersin Büyükşehir Belediyesi’nin afet yönetimi durumu şu şekildedir: Mersin Büyükşehir Belediyesi bünyesinde resmî olarak Afet İşleri Dairesi Başkanlığı bulunmaktadır. Stratejik planında afet yönetimine yönelik hedeflere sınırlı düzeyde yer verilmiş olmakla birlikte, faaliyet raporunda afet yönetimi uygulamalarına, eğitim faaliyetlerine ve müdahale çalışmalarına ilişkin bilgilere yer verilmektedir. Belediye, afet hazırlığı kapsamında çeşitli planlama ve uygulama faaliyetleri yürütmekte ve ilgili kurumlarla koordinasyon içinde çalışmalar gerçekleştirmektedir. Afet yönetimi için ayrılmış bütçe kalemleri faaliyet raporunda yer almakta; ayrıca belediyeye ait afet eylem planına yönelik çalışmaların sürdürüldüğü belgelerde ifade edilmektedir.

Bu bulgular, Mersin Büyükşehir Belediyesi’nde afet yönetimine ilişkin unsurların belediye dokümanlarında yer aldığını göstermekle birlikte, afet yönetimi konusunun özellikle stratejik plan düzeyinde daha sınırlı bir temsile sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 4. Hatay Büyükşehir Belediyesi – Afet Yönetimi Mevcut Durumu

Kriter	Durum
Afet Daire Başkanlığı Var mı?	Yok
Stratejik Planda Afetle İlgili Hedef ve Faaliyetler Var mı?	Var
Faaliyet Raporunda Afet Yönetimiyle İlgili Uygulamalar Var mı?	Var
Afet Hazırlık Durumu Var mı?	Var
Afet Yönetiminde İlgili Kurumlarla Koordinasyon ve İş Birliği Var mı?	Var
Faaliyet Raporunda Afet Yönetimi İçin Ayrılmış Bütçe Kalemi Var mı?	Yok
Özel Afet Planı Durumu	Var

Tablo 4, Hatay Büyükşehir Belediyesi’nin afet yönetimine ilişkin kurumsal kapasitesinin, belediyeye ait stratejik planlar, faaliyet raporları ve ilgili resmî belgeler üzerinden nasıl temsil edildiğini göstermektedir. Tabloya göre belediye bünyesinde afet yönetimine özgü müstakil bir Afet İşleri Dairesi Başkanlığı bulunmamaktadır. Buna karşın stratejik plan ve faaliyet raporlarında afet yönetimine ilişkin bazı hedef ve faaliyetlere yer verildiği görülmektedir.

Bununla birlikte faaliyet raporunda afet yönetimine yönelik ayrı bir bütçe kalemine açık biçimde yer verilmediği anlaşılmaktadır. Bu durum, afet yönetimine ilişkin faaliyetlerin kurumsal belgelerde yer almasına rağmen, bu faaliyetlerin bağımsız bir mali çerçeve içinde yapılandırılmadığını göstermektedir. Hatay örneği, afet yönetimi kapasitesinin kurumsal yapı ve mali kaynak tahsisi bakımından sınırlı bir belge temsili üzerinden şekillendiğine işaret etmektedir.

Tablo 5. Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi – Afet Yönetimi Mevcut Durumu

Kriter	Durum
Afet Daire Başkanlığı Var mı?	Var
Stratejik Planda Afetle İlgili Hedef ve Faaliyetler Var mı?	Var
Faaliyet Raporunda Afet Yönetimiyle İlgili Uygulamalar Var mı?	Var
Afet Hazırlık Durumu Var mı?	Var
Afet Yönetiminde İlgili Kurumlarla Koordinasyon ve İş Birliği Var mı?	Var
Faaliyet Raporunda Afet Yönetimi İçin Ayrılmış Bütçe Kalemi Var mı?	Yok
Özel Afet Planı Durumu	Yok

Tablo 5, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi’nin afet yönetimine ilişkin kurumsal kapasitesinin belediyeye ait stratejik planlar, faaliyet raporları ve ilgili resmî belgeler üzerinden nasıl temsil edildiğini göstermektedir. Tabloya göre belediye bünyesinde Afet İşleri Dairesi

Başkanlığı bulunmakta ve stratejik plan içerisinde afet yönetimine ilişkin çeşitli amaç, hedef ve faaliyetlere yer verilmektedir.

Faaliyet raporunda afet yönetimi kapsamında yürütülen eğitim, müdahale ve koordinasyon faaliyetlerine ilişkin bilgilere yer verilmekte; özellikle itfaiye teşkilatının müdahale faaliyetleri ve farkındalık eğitimleri bu kapsamda öne çıkmaktadır. Bununla birlikte faaliyet raporunda afet yönetimine yönelik ayrı bir bütçe kalemine açık biçimde yer verilmediği görülmektedir.

Ayrıca belediyeye ait bağımsız bir özel afet planına ilişkin açık bir belgeye rastlanmamıştır. Bu durum, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi’nde afet yönetimine ilişkin faaliyetlerin kurumsal belgelerde yer almasına rağmen, bu faaliyetlerin bağımsız planlama ve mali kaynak çerçevesi içinde sınırlı biçimde temsil edildiğine işaret etmektedir.

Tablo 6. İzmir Büyükşehir Belediyesi – Afet Yönetimi Mevcut Durumu

Kriter	Durum
Afet Daire Başkanlığı Var mı?	Var
Stratejik Planda Afetle İlgili Hedef ve Faaliyetler Var mı?	Var
Faaliyet Raporunda Afet Yönetimiyle İlgili Uygulamalar Var mı?	Var
Afet Hazırlık Durumu Var mı?	Var
Afet Yönetiminde İlgili Kurumlarla Koordinasyon ve İş Birliği Var mı?	Var
Faaliyet Raporunda Afet Yönetimi İçin Ayrılmış Bütçe Kalemi Var mı?	Var
Özel Afet Planı Durumu	Var

Tablo 6, İzmir Büyükşehir Belediyesi’nin afet yönetimine ilişkin kurumsal kapasitesinin, belediyeye ait stratejik planlar, faaliyet raporları ve ilgili resmî belgeler üzerinden belge düzeyinde nasıl temsil edildiğini göstermektedir. Tabloda yer alan tüm kriterlerin “var” olarak kodlanmış olması, belediyenin afet yönetimini kurumsal yapı, planlama, uygulama, koordinasyon ve mali kaynak tahsisi boyutlarıyla birlikte ele aldığını ortaya koymaktadır.

Bununla birlikte bu bulgu, İzmir Büyükşehir Belediyesi’nin afet yönetimi kapasitesinin fiili uygulamalar açısından yüksek ya da düşük olduğu yönünde doğrudan bir değerlendirme sunmamaktadır. Aksine, İzmir örneği afet yönetiminin merkezî politika çerçevesiyle uyumlu biçimde, yerel düzeyde kurumsal belgeler aracılığıyla kapsamlı bir çerçevede ele alındığını göstermektedir. Bu durum, yerel yönetimlerde afet yönetimi kapasitesinin belgelerde güçlü biçimde temsil edilmesine karşın, uygulama boyutunun bu belgelerden bağımsız olarak ayrıca değerlendirilmesi gerektiğine işaret etmektedir.

Tablo 7. Manisa Büyükşehir Belediyesi – Afet Yönetimi Mevcut Durumu

Kriter	Durum
Afet Daire Başkanlığı Var mı?	Var
Stratejik Planda Afetle İlgili Hedef ve Faaliyetler Var mı?	Var
Faaliyet Raporunda Afet Yönetimiyle İlgili Uygulamalar Var mı?	Var
Afet Hazırlık Durumu Var mı?	Var
Afet Yönetiminde İlgili Kurumlarla Koordinasyon ve İş Birliği Var mı?	Var
Faaliyet Raporunda Afet Yönetimi İçin Ayrılmış Bütçe Kalemi Var mı?	Var
Özel Afet Planı Durumu	Yok

Tablo 7, Manisa Büyükşehir Belediyesi’nin afet yönetimine ilişkin kurumsal kapasitesinin belediyeye ait stratejik planlar, faaliyet raporları ve ilgili resmî belgeler üzerinden belge düzeyinde nasıl temsil edildiğini göstermektedir. Tabloya göre belediye bünyesinde Afet İşleri Dairesi Başkanlığı bulunmakta ve stratejik planlarda afet yönetimine yönelik çeşitli hedef ve politika ifadelerine yer verilmektedir.

Faaliyet raporunda afet yönetimi kapsamında yürütülen eğitim faaliyetleri, tatbikatlar ve müdahale çalışmaları ile AFAD ile gerçekleştirilen ortak tatbikatlar gibi uygulamalar yer almaktadır. Ayrıca belediye bütçesinde afet yönetimine yönelik ayrı bir bütçe kalemi bulunmaktadır. Bununla birlikte incelenen belgelerde belediyeye ait bağımsız bir özel afet planına ilişkin açık bir belgeye rastlanmamıştır. Bu durum, Manisa Büyükşehir Belediyesi’nde afet yönetimi faaliyetlerinin kurumsal belgelerde yer almasına rağmen, bağımsız planlama belgeleri bakımından sınırlı bir temsil ortaya koyduğunu göstermektedir.

Tablo 8. Aydın Büyükşehir Belediyesi – Afet Yönetimi Mevcut Durumu

Kriter	Durum
Afet Daire Başkanlığı Var mı?	Var
Stratejik Planda Afetle İlgili Hedef ve Faaliyetler Var mı?	Var
Faaliyet Raporunda Afet Yönetimiyle İlgili Uygulamalar Var mı?	Var
Afet Hazırlık Durumu Var mı?	Var
Afet Yönetiminde İlgili Kurumlarla Koordinasyon ve İş Birliği Var mı?	Var
Faaliyet Raporunda Afet Yönetimi İçin Ayrılmış Bütçe Kalemi Var mı?	Yok
Özel Afet Planı Durumu	Yok

Tablo 8 verilerine göre Aydın Büyükşehir Belediyesi’nin afet yönetimi durumu incelendiğinde, belediye bünyesinde Afet İşleri Dairesi Başkanlığı’nın bulunduğu görülmektedir. Stratejik plan içerisinde afet yönetimiyle ilgili bazı hedef ve faaliyetlere yer verilmiştir. Faaliyet raporunda ise özellikle itfaiye hizmetleri kapsamında yangın önleme, yangın söndürme, kurtarma ve acil durum müdahaleleri gibi uygulamalara değinilmektedir. Ayrıca yıl içerisinde meydana gelen yangınlara yönelik müdahale faaliyetleri raporda yer almaktadır.

Raporda çeşitli eğitim faaliyetleri ve yangın tatbikatı gibi uygulamalara da yer verilmektedir. Bununla birlikte faaliyet raporunda afet yönetimine yönelik özel bir bütçe kaleminin bulunmadığı görülmektedir. Aynı şekilde belediyenin kurumsal belgelerinde afet planı, acil durum planı veya deprem planı gibi özel afet planlarına ilişkin bir bilgiye rastlanmamıştır.

Tablo 9. Denizli Büyükşehir Belediyesi – Afet Yönetimi Mevcut Durumu

Kriter	Durum
Afet Daire Başkanlığı Var mı?	Var
Stratejik Planda Afetle İlgili Hedef ve Faaliyetler Var mı?	Var
Faaliyet Raporunda Afet Yönetimiyle İlgili Uygulamalar Var mı?	Var
Afet Hazırlık Durumu Var mı?	Var
Afet Yönetiminde İlgili Kurumlarla Koordinasyon ve İş Birliği Var mı?	Var
Faaliyet Raporunda Afet Yönetimi İçin Ayrılmış Bütçe Kalemi Var mı?	Var
Özel Afet Planı Durumu	Var

Tablo 9 verilerine göre Denizli Büyükşehir Belediyesi’nin afet yönetimi durumu incelendiğinde, belediye bünyesinde Afet İşleri Dairesi Başkanlığı ile birlikte afet yönetimi, risk yönetimi ve sivil savunma alanlarında görev yapan birimlerin bulunduğu görülmektedir. Belediyenin stratejik planı içerisinde afet yönetimine yönelik amaç ve hedeflere yer verilmiş; kentin afetlere karşı dirençliliğinin artırılması ve kurumsal kapasitenin geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Faaliyet raporu incelendiğinde ise yangınlara müdahale, arama-kurtarma faaliyetleri, afet farkındalık eğitimleri ve acil durum tatbikatları gibi çeşitli uygulamaların gerçekleştirildiği görülmektedir. Ayrıca belediye bütçesinde Afet İşleri Dairesi Başkanlığı ve İtfaiye Dairesi Başkanlığı için ödenek ayrıldığı ve kentte afet risklerinin yönetimine yönelik Denizli Afet Master Planı çalışmalarının yürütüldüğü anlaşılmaktadır.

Tablo 10. Muğla Büyükşehir Belediyesi – Afet Yönetimi Mevcut Durumu

Kriter	Durum
Afet Daire Başkanlığı Var mı?	Yok
Stratejik Planda Afetle İlgili Hedef ve Faaliyetler Var mı?	Var
Faaliyet Raporunda Afet Yönetimiyle İlgili Uygulamalar Var mı?	Var
Afet Hazırlık Durumu Var mı?	Var
Afet Yönetiminde İlgili Kurumlarla Koordinasyon ve İş Birliği Var mı?	Var
Faaliyet Raporunda Afet Yönetimi İçin Ayrılmış Bütçe Kalemi Var mı?	Var
Özel Afet Planı Durumu	Var

Tablo 10 verilerine göre Muğla Büyükşehir Belediyesi’nin afet yönetimi durumu incelendiğinde, belediye bünyesinde doğrudan Afet Daire Başkanlığı bulunmadığı görülmektedir. Bununla birlikte belediyenin stratejik planında afetlere karşı dayanıklılık

kapasitesinin artırılması, afet bilincinin geliştirilmesi ve güvenli bir kent yaşamının oluşturulmasına yönelik hedeflere yer verilmiştir.

Faaliyet raporu incelendiğinde yangınlara müdahale, arama-kurtarma faaliyetleri, afet farkındalık eğitimleri ve çeşitli tatbikatların gerçekleştirildiği görülmektedir. Ayrıca gönüllü itfaiyecilik çalışmaları, deprem ve yangın tatbikatları ile vatandaşlara yönelik eğitim faaliyetleri de afet yönetimi kapsamında yürütülen uygulamalar arasında yer almaktadır.

Bunun yanında belediye bütçesinde doğal afet giderlerini karşılama ödeneği bulunduğu görülmektedir. Ayrıca Muğla İl Afet Risk Azaltma Planı (İRAP) kapsamında belediyenin sorumluluğundaki eylemlerin yürütüldüğü ve afet ve acil durum eylem planına ilişkin güncelleme çalışmalarının gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır.

4. Genel Değerlendirme ve Bulguların Yorumlanması

Bu araştırmada Akdeniz ve Ege bölgelerinde yer alan büyükşehir belediyelerinin afet yönetimi politikaları doküman analizi yöntemiyle incelenmiş ve belediyelerin kurumsal yapı, planlama, uygulama, koordinasyon ve mali kaynak tahsisi gibi unsurları yedi temel kriter çerçevesinde değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular, afet yönetiminin yerel yönetimlerin kurumsal belgelerinde önemli bir yer tuttuğunu göstermektedir. Özellikle incelenen belediyelerin stratejik planlarında afet yönetimine ilişkin hedef ve faaliyetlere yer verilmesi, yerel yönetimlerin afet risklerini planlama süreçlerine dâhil etmeye başladıklarını göstermektedir. Bu durum, afet yönetiminin yalnızca müdahale odaklı bir yaklaşım olmaktan çıkarak risk azaltma ve hazırlık süreçlerini de kapsayan bütünlük bir politika alanı haline geldiğini ortaya koymaktadır. Nitekim literatürde de afet yönetiminin risk azaltma, hazırlık, müdahale ve iyileştirme aşamalarını kapsayan çok boyutlu bir süreç olduğu ve bu süreçte yerel yönetimlerin kritik bir rol üstlendiği vurgulanmaktadır (Leblebici, 2015; Özdemir, 2023).

Araştırma bulguları ayrıca belediyelerin kurumsal yapıları açısından da belirli farklılıklar bulunduğunu göstermektedir. İncelenen belediyelerin büyük bölümünde afet yönetimi faaliyetlerinin doğrudan Afet İşleri Dairesi Başkanlığı gibi kurumsal birimler aracılığıyla yürütüldüğü görülürken, bazı belediyelerde bu faaliyetlerin farklı müdürlükler veya itfaiye teşkilatı bünyesinde gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır. Örneğin bazı belediyelerde afet yönetimi faaliyetleri doğrudan afet yönetimine odaklanan kurumsal birimler tarafından yürütülürken (İzmir ve Antalya Büyükşehir Belediyeleri), bazı belediyelerde ise bu faaliyetlerin itfaiye teşkilatı veya farklı müdürlükler bünyesinde organize edildiği görülmektedir (Kahramanmaraş ve Hatay Büyükşehir Belediyeleri). Bu durum, yerel düzeyde afet yönetimi hizmetlerinin

kurumsallaşma düzeyinin belediyeler arasında farklılık gösterebildiğine işaret etmektedir. Afet yönetimine yönelik kurumsal birimlerin varlığı, belediyelerin afetlere yönelik planlama ve müdahale kapasitesinin kurumsal süreklilik içinde yürütülmesini sağlayan önemli bir unsur olarak değerlendirilmektedir (AFAD, 2019). Bununla birlikte Türkiye’de afet yönetimi alanında 2010’lu yıllardan itibaren gözlenen yönetsel merkezileşme eğilimi, yerel yönetimlerin afet yönetimindeki rolünün zaman zaman merkezi kurumlarla ilişkili olarak yeniden tanımlanmasına yol açmaktadır (Hermansson, 2019; Schäfers, 2016). Bu durum, belediyeler arasında kurumsal yapılanma farklılıklarının ortaya çıkmasında etkili olabilecek yönetsel faktörlerden biri olarak değerlendirilebilir.

Faaliyet raporlarının incelenmesi ise belediyelerin afet yönetimi kapsamında yürüttükleri uygulamaların önemli ölçüde müdahale, eğitim ve farkındalık faaliyetleri etrafında yoğunlaştığını göstermektedir. Birçok belediyede yangınlara müdahale, arama-kurtarma çalışmaları, afet farkındalık eğitimleri ve çeşitli tatbikat faaliyetlerinin raporlandığı görülmektedir. Bununla birlikte bu faaliyetlerin kapsamı, ayrıntı düzeyi ve raporlama biçimi belediyeler arasında farklılık göstermektedir. Örneğin bazı belediyelerde afet yönetimi faaliyetleri yangın müdahaleleri, arama-kurtarma operasyonları, eğitim programları ve tatbikatlara ilişkin sayısal veriler ve ayrıntılı açıklamalarla raporlanırken (örneğin İzmir ve Muğla Büyükşehir Belediyeleri), bazı belediyelerde ise bu faaliyetlerin daha genel ifadelerle aktarıldığı görülmektedir (örneğin Kahramanmaraş ve Aydın Büyükşehir Belediyeleri). Bu durum, yerel yönetimlerin afet yönetimi faaliyetlerini yalnızca uygulama düzeyinde değil, aynı zamanda kurumsal belgeler aracılığıyla nasıl temsil ettikleri konusunun da önemli bir analiz alanı olduğunu göstermektedir. Nitekim literatürde bazı durumlarda kurumsal belgelerin kurumların fiilî kapasitesinden ziyade kurumsal niyetleri veya politika söylemlerini yansıtabilen “fantasy documents” niteliği taşıyabileceği belirtilmektedir (Clarke, 1999). Bu nedenle belgelerde yer alan ifadeler ile uygulamadaki kapasite arasında zaman zaman farklılıklar bulunabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

Afet hazırlık düzeyi açısından değerlendirildiğinde, belediyelerin önemli bir bölümünün eğitim, tatbikat ve farkındalık çalışmaları gibi hazırlık faaliyetleri yürüttüğü görülmektedir. Bu tür faaliyetler, yerel yönetimlerin afetlere karşı yalnızca müdahale kapasitesini değil aynı zamanda toplumsal farkındalık ve hazırlık düzeyini artırmaya yönelik çalışmalar gerçekleştirdiğini göstermektedir. Literatürde de afetlere karşı toplumsal hazırlığın artırılmasının afet yönetimi kapasitesinin temel bileşenlerinden biri olduğu vurgulanmaktadır (Guo, Fang, Liu, Chong, Zeng & Hu, 2025). Bu bulgu, yerel yönetimlerin afet yönetiminde yalnızca müdahale aktörü

değil aynı zamanda risk azaltma ve toplumsal kapasite geliştirme süreçlerinde önemli bir yönetim aktörü olarak rol üstlendiğini göstermektedir.

Bununla birlikte araştırma bulguları, afet yönetimine yönelik mali kaynak tahsisi ve özel planlama araçları açısından belediyeler arasında farklılıklar bulunduğunu ortaya koymaktadır. Bazı belediyelerde afet yönetimine ilişkin bütçe kalemlerinin faaliyet raporlarında açık biçimde yer aldığı görülürken, bazı belediyelerde ise afet yönetimine yönelik ayrı bir bütçe kaleminin bulunmadığı ya da açık biçimde belirtilmediği tespit edilmiştir (örneğin İzmir ve Antalya Büyükşehir Belediyelerinde afet yönetimine yönelik bütçe kalemleri daha açık biçimde raporlanırken, Kahramanmaraş ve Hatay Büyükşehir Belediyelerinde bu tür harcamaların ayrı bir başlık altında yer almadığı görülmektedir).

Benzer şekilde bazı belediyelerde afet eylem planları veya afet master planları gibi özel planlama belgeleri bulunurken, bazı belediyelerde ise bu tür planlara ilişkin açık bir belgeye rastlanmamıştır (örneğin Antalya ve Muğla Büyükşehir Belediyelerinde afet eylem planı veya benzeri planlama belgeleri bulunurken, Manisa, Aydın ve Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyelerinde bu tür planlara ilişkin açık bir belgeye rastlanmamıştır). Bu durum, yerel düzeyde afet yönetimi kapasitesinin yalnızca kurumsal yapı veya faaliyet düzeyiyle değil, aynı zamanda planlama araçları ve mali kaynakların sürekliliği ile de yakından ilişkili olduğunu göstermektedir. Literatürde de afet yönetimi politikalarının etkinliğinin kurumsal kapasite, planlama araçları ve mali kaynakların bütüncül biçimde kullanılmasıyla mümkün olabileceği vurgulanmaktadır (UNDRR, 2015; Yapıcı & Sakal, 2018).

Genel olarak değerlendirildiğinde araştırma bulguları, incelenen büyükşehir belediyelerinde afet yönetiminin kurumsal belgelerde belirli ölçüde yer bulduğunu ve yerel yönetimlerin bu alana yönelik politika geliştirme çabası içinde olduklarını göstermektedir. Bununla birlikte belediyeler arasında kurumsal yapılanma, planlama araçları, mali kaynak tahsisi ve uygulama faaliyetlerinin raporlanması açısından belirli farklılıkların bulunduğu görülmektedir. Bu farklılıklar, yerel düzeyde afet yönetimi kapasitesinin yalnızca mevzuat veya kurumsal yapı tarafından değil, aynı zamanda yönetsel öncelikler, kurumsal kaynaklar ve yerel yönetimlerin politika tercihlerinin etkisiyle şekillendiğini göstermektedir. Bu bağlamda çalışma, yerel düzeyde afet yönetimi kapasitesinin anlaşılabilmesi için kurumsal belgelerin önemli bir veri kaynağı sunduğunu, ancak bu belgelerin uygulama süreçleriyle birlikte değerlendirilmesinin daha kapsamlı analizler açısından gerekli olduğunu ortaya koymaktadır.

Sonuç

Bu çalışma, Akdeniz ve Ege bölgelerinde yer alan büyükşehir belediyelerinin afet yönetimi politikalarını doküman analizi yöntemiyle inceleyerek yerel düzeyde afet yönetimi kapasitesinin kurumsal belgeler üzerinden nasıl temsil edildiğini ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırma kapsamında belediyelerin stratejik planları, faaliyet raporları ve kurumsal yapılanmalarına ilişkin belgeler incelenmiş ve afet yönetimine ilişkin yedi temel kriter doğrultusunda karşılaştırmalı bir değerlendirme yapılmıştır.

Elde edilen bulgular, incelenen belediyelerin önemli bir bölümünde afet yönetimine yönelik kurumsal yapıların oluşturulduğunu ve stratejik planlarda afet yönetimine ilişkin hedef ve faaliyetlere yer verildiğini göstermektedir. Faaliyet raporlarında afet yönetimi kapsamında yürütülen müdahale, eğitim, tatbikat ve farkındalık çalışmalarının raporlanması da yerel yönetimlerin afet yönetimini giderek daha görünür bir politika alanı olarak ele aldıklarına işaret etmektedir. Bu durum, Türkiye’de yerel yönetimlerin afet yönetimi alanında kurumsal kapasite geliştirme yönünde belirli adımlar attığını göstermesi bakımından önemlidir.

Bununla birlikte araştırma bulguları, belediyeler arasında afet yönetimine ilişkin kurumsal yapılanma, planlama araçları, mali kaynak tahsisi ve uygulama faaliyetlerinin raporlanması açısından belirgin farklılıklar bulunduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle bazı belediyelerde afet yönetimine yönelik özel planların veya bütçe kalemlerinin açık biçimde yer almaması, afet yönetimi kapasitesinin kurumsal belgelerde temsil edilme biçiminin belediyeden belediyeye değişebildiğini göstermektedir. Bu durum, afet yönetiminin yerel düzeyde kurumsallaşma sürecinin henüz tam anlamıyla standartlaşmadığını ve uygulamada farklı düzeylerde kapasite oluştuğunu göstermektedir.

Bu bulgular aynı zamanda Türkiye’de afet yönetimi alanında sıklıkla tartışılan politika üretimi ile uygulama arasındaki boşluk sorununa da işaret etmektedir. Clarke’ın (1999) afet yönetiminde “fantastik belgeler” olarak adlandırdığı ve uygulamada tam karşılığı bulunmayan planlama dokümanlarına ilişkin tartışması, kurumsal belgelerde yer alan hedef ve faaliyetlerin her zaman uygulamada aynı düzeyde karşılık bulamayabileceğini göstermektedir. Benzer şekilde Türkiye bağlamında yapılan çalışmalar, afet yönetiminde yerel yönetimlerin rolünün zaman içinde güçlendirilmesi yönünde politik söylemler bulunsa da uygulamada güçlü bir merkezi yönetim etkisinin sürdüğünü ortaya koymaktadır (Hermansson, 2019; Schäfers, 2016). Bu çalışma kapsamında incelenen belgelerde afet yönetimine ilişkin kurumsal yapıların ve planların varlığı görülmekle birlikte, planlama araçlarının kapsamı, mali kaynakların açık

biçimde tanımlanması ve uygulama faaliyetlerinin sistematik biçimde raporlanması açısından önemli farklılıkların bulunması, bu literatürde vurgulanan kurumsal ve yönetsel gerilimlerle uyumlu bulgular sunmaktadır.

Araştırmanın bulguları, yerel düzeyde afet yönetimi kapasitesinin yalnızca kurumsal birimlerin oluşturulmasıyla sınırlı olmadığını; aynı zamanda stratejik planlama araçlarının geliştirilmesi, mali kaynakların sürdürülebilir biçimde tahsis edilmesi, veri temelli risk analizlerinin yapılması ve uygulama faaliyetlerinin düzenli biçimde izlenmesi gibi unsurların da kritik öneme sahip olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda yerel yönetimlerin afet yönetimi kapasitesinin güçlendirilmesi için birkaç temel politika önerisi ortaya çıkmaktadır. Öncelikle belediyelerde afet yönetimine ilişkin planlama belgelerinin içerik ve kapsam bakımından daha standart hale getirilmesi, yerel afet yönetimi stratejilerinin daha açık ve ölçülebilir hedefler içermesini sağlayabilir. İkinci olarak afet yönetimine yönelik mali kaynakların stratejik planlar ve bütçe belgelerinde daha görünür biçimde tanımlanması, yerel düzeyde sürdürülebilir kapasite oluşturulmasına katkı sağlayacaktır. Üçüncü olarak belediyeler arasında iyi uygulama örneklerinin paylaşılmasını sağlayacak kurumsal ağların ve koordinasyon mekanizmalarının güçlendirilmesi, yerel yönetimler arasındaki kapasite farklılıklarının azaltılmasına yardımcı olabilir. Son olarak afet yönetimi faaliyetlerinin yalnızca müdahale odaklı değil, risk azaltma ve hazırlık süreçlerini de kapsayacak şekilde bütüncül bir yaklaşımla ele alınması önem taşımaktadır.

Sonuç olarak bu çalışma, büyükşehir belediyelerinin afet yönetimi politikalarının kurumsal belgeler üzerinden karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesine katkı sunmakta ve yerel düzeyde afet yönetimi kapasitesinin nasıl temsil edildiğine ilişkin önemli bulgular ortaya koymaktadır. Bununla birlikte araştırma yalnızca doküman analizi yöntemiyle sınırlıdır ve kurumsal belgelerde yer alan politikaların uygulamadaki karşılıklarını doğrudan ölçmemektedir. Gelecek araştırmalarda belediye yöneticileri ve ilgili paydaşlarla yapılacak görüşmeler, saha çalışmaları ve performans göstergelerine dayalı analizler kullanılarak yerel afet yönetimi uygulamalarının daha kapsamlı biçimde değerlendirilmesi mümkündür. Bu tür çalışmalar, Türkiye’de afet yönetimi politikalarının yerel düzeyde nasıl uygulandığını ve yerel kapasitenin hangi faktörler tarafından şekillendirildiğini daha derinlemesine ortaya koymaya katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Adana Büyükşehir Belediyesi. (2023). *Adana İl Afet Risk Azaltma Planı (İRAP)*. https://www.adana.bel.tr/panel/uploads/afet/adana_irap.pdf [Erişim Tarihi: 05.05.2025]
- Adana Büyükşehir Belediyesi. (2024). *2024 Yılı Faaliyet Raporu*. https://www.adana.bel.tr/panel/uploads/yillikfaaliyetraporlari_v/files/2024-faaliyet-raporu-web.pdf [Erişim Tarihi: 05.05.2025]
- Adana Büyükşehir Belediyesi. (2024). *2025–2029 Stratejik Planı*. https://www.adana.bel.tr/panel/uploads/stratejikplani_v/files/abb-2025-2029-stratejik-plani.pdf [Erişim Tarihi: 05.05.2025]
- Adana Büyükşehir Belediyesi. (2025). *Afet İşleri Daire Başkanlığı*. <https://www.adana.bel.tr/tr/birim-detay/176> [Erişim Tarihi: 05.05.2025]
- Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı. (AFAD). (2019). *Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP)*. <https://www.afad.gov.tr/> [Erişim Tarihi: 05.05.2025]
- Antalya Büyükşehir Belediyesi. (2024). *2024 Yılı Faaliyet Raporu*. <https://www.antalya.bel.tr/Content/UserFiles/Files/ABB-2024-YILI-FAALİYET-RAPORU.pdf> [Erişim Tarihi: 05.05.2025]
- Antalya Büyükşehir Belediyesi. (2024). *2025–2029 Stratejik Planı*. <https://www.antalya.bel.tr/Content/UserFiles/Files/Raporlar/StratejikPlan/ABB-2025-2029-Stratejik-Plan.pdf> [Erişim Tarihi: 05.05.2025]
- Antalya Büyükşehir Belediyesi. (2025). *Afet İşleri Dairesi Başkanlığı*. <https://www.antalya.bel.tr/Kurumsal/Kurumsal-Yapi/635/afet-isleri-dairesi-baskanligi> [Erişim Tarihi: 05.05.2025]
- Antalya İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü. (2021). *Antalya İl Afet Risk Azaltma Planı (İRAP)*. https://antalya.afad.gov.tr/kurumlar/antalya.afad/Tasarim/IRAP/Antalya-IRAP_2022.pdf [Erişim Tarihi: 05.05.2025]
- Aydın Büyükşehir Belediyesi. (2022, Nisan 21). *Aydın İRAP Planı ve Aydın Büyükşehir Belediyesi'nin Sorumlu Olduğu Eylemler*. <https://aydin.bel.tr/detail/10172/aydin-irap-planı-ve-aydin-buyuksehir-belediyesi-nin-sorumlu-oldugu-eylemler> [Erişim Tarihi: 09.05.2025]

- Aydın Büyükşehir Belediyesi. (2024). *2024 Yılı Faaliyet Raporu*. https://aydin.bel.tr/Content/files/Faaliyet_Raporlari/2024_FAALIYET_RAPORU_07_04_2025.pdf [Erişim Tarihi: 09.05.2025]
- Aydın Büyükşehir Belediyesi. (2024). *2025–2029 Stratejik Planı*. https://aydin.bel.tr/Content/files/Stratejik%20Planlar/STRATEJIK_PLAN%202025-2029.pdf [Erişim Tarihi: 09.05.2025]
- Aydın Büyükşehir Belediyesi. (2025). *Kurumsal Yapı*. <https://aydin.bel.tr/detail/4353/kurumsal-yapi> [Erişim Tarihi: 09.05.2025]
- Aydın İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü. (2021). *Aydın İl Afet Risk Azaltma Planı (İRAP)*. <https://aydin.afad.gov.tr/kurumlar/aydin.afad/E-Kutuphane/Il-Planlari/Aydin-IRAP-2021.pdf> [Erişim Tarihi: 09.05.2025]
- Baş, K. (2024). Belediyelerin Afet Yönetimi Kapasitelerinin Değerlendirilmesi. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 22(54), 2098–2116.
- Bowen, G. A. (2009). Document Analysis as a Qualitative Research Method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27-40. <https://doi.org/10.3316/QRJ0902027>
- Clarke, L. (1999). *Mission improbable: using fantasy documents to tame disaster*. University of Chicago Press, Chicago, IL.
- Denizli Büyükşehir Belediyesi. (2023). *Afet Master Planı*. <https://denizlimetropol.com/haber/zolan-buyuksehir-afet-master-plan-i-ile-turkiye-ye-ornek-olacak-3537967> [Erişim Tarihi: 10.05.2025]
- Denizli Büyükşehir Belediyesi. (2024). *2024 Yılı Faaliyet Raporu*. https://www2.denizli.bel.tr/userfiles/file/2024_Faaliyet_Raporu.pdf [Erişim Tarihi: 10.05.2025]
- Denizli Büyükşehir Belediyesi. (2024). *2025–2029 Stratejik Planı*. https://www2.denizli.bel.tr/userfiles/file/stratejik_plan_2025-2029.pdf [Erişim Tarihi: 10.05.2025]
- Denizli Büyükşehir Belediyesi. (2025). *Afet İşleri Dairesi Başkanlığı*. <https://www.denizli.bel.tr/Default.aspx?k=afet-isleri> [Erişim Tarihi: 10.05.2025]

- Denizli İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü. (2022). *Denizli İl Afet Risk Azaltma Planı (İRAP)*. <https://www2.denizli.bel.tr/userfiles/file/Il-Afet-Risk-Azaltma-Plani.pdf> [Erişim Tarihi: 10.05.2025]
- Guo, L., Fang, M., Liu, L., Chong, H., Zeng, W. & Hu, X. (2025). The development of disaster preparedness education for public: A scoping review. *BMC Public Health*, 25(645), 1-14. <https://doi.org/10.1186/s12889-025-21664-0>
- Hatay Büyükşehir Belediyesi. (2024). *2024 Yılı Faaliyet Raporu*. <https://hatay.bel.tr/Uploads/Docs/hatay-bb-2024-y%C4%B1l%C4%B1-faaliyet-raporu.pdf> [Erişim Tarihi: 07.05.2025]
- Hatay Büyükşehir Belediyesi. (2024). *2025–2029 Stratejik Planı*. <https://hatay.bel.tr/Uploads/Docs/2025-2029-stratejik-plani.pdf> [Erişim Tarihi: 07.05.2025]
- Hatay Büyükşehir Belediyesi. (2025). *Teşkilat Şeması*. <https://hatay.bel.tr/teskilat-semasi> [Erişim Tarihi: 07.05.2025]
- Hatay İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü. (2021). *Hatay İl Afet Risk Azaltma Planı (İRAP)*. <https://hatay.afad.gov.tr/kurumlar/hatay.afad/HATAY-I%CC%87RAP-2022.pdf> [Erişim Tarihi: 07.05.2025]
- Hermansson, H. (2019). Challenges to Decentralization of Disaster Management in Turkey: The Role of Political-Administrative Context. *International Journal of Public Administration*, 42(5), 417–431. <https://doi.org/10.1080/01900692.2018.1466898>
- İstanbul Planlama Ajansı. (2023, Mart 16). *Adana Deprem Eylem Planı Çalışma Toplantısı Özet Raporu*. <https://ipa.istanbul/wp-content/uploads/2023/07/ADANA-DEPREM-RAPORU-REV.pdf> [Erişim Tarihi: 05.05.2025]
- İzmir Büyükşehir Belediyesi. (2020). *Acil Durum Planı*. https://www.izmir.bel.tr/YuklenenDosyalar/Dokumanlar/F-IGA-01_acil_durum_plan.v2.pdf [Erişim Tarihi: 08.05.2025]
- İzmir Büyükşehir Belediyesi. (2024). *2024 Yılı Faaliyet Raporu*. https://www.izmir.bel.tr/YuklenenDosyalar/Dokumanlar/43_16052025_023048_.pdf [Erişim Tarihi: 08.05.2025]

- İzmir Büyükşehir Belediyesi. (2024). *2025–2029 Stratejik Planı*.
https://www.izmir.bel.tr/CKYuklenen/image/Stratejik_Plan/2025-2029%20Stratejik%20Plan%C4%B1_web.pdf [Erişim Tarihi: 08.05.2025]
- İzmir Büyükşehir Belediyesi. (2025). *Birimler*. <https://www.izmir.bel.tr/tr/Birimler/289> [Erişim Tarihi: 08.05.2025]
- İzmir İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü. (2024). *İzmir İl Afet Risk Azaltma Planı (İRAP)*.
https://izmir.afad.gov.tr/kurumlar/izmir.afad/E-KUTUPHANE/Il-Planlari/IRAP_Izmir--2024.pdf [Erişim Tarihi: 08.05.2025]
- Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi. (2024). *2024 Yılı Faaliyet Raporu*.
https://kahramanmaras.bel.tr/fs/fields/attachments/2024_yili_faaliyet_raporuu.pdf [Erişim Tarihi: 08.05.2025]
- Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi. (2024). *2025–2029 Stratejik Planı*.
https://kahramanmaras.bel.tr/fs/fields/attachments/stratejik_plan_2025-2029_0.pdf [Erişim Tarihi: 08.05.2025]
- Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi. (2025). *Büyükşehir Afet Acil Durum Planı Projesi*.
<https://kahramanmaras.bel.tr/proje/buyuksehir-afet-acil-durum-plani-projesi> [Erişim Tarihi: 08.05.2025]
- Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi. (2025). *Organ ve Teşkilat*.
<https://kahramanmaras.bel.tr/kurumsal/organ-ve-teskilat> [Erişim Tarihi: 08.05.2025]
- Kahramanmaraş İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü. (2020). *Kahramanmaraş İl Afet Risk Azaltma Planı (İRAP)*.
<https://kahramanmaras.afad.gov.tr/kurumlar/kahramanmaras.afad/e-kutuphane/IL-PLANLARI/KAHRAMANMARAS%CC%A7-IL-AFET-RISK-AZALTMA-PLANI2022.pdf> [Erişim Tarihi: 08.05.2025]
- Kırhasanoğlu, Ş. (2022). Yerel Yönetimlerde Stratejik Yönetim Kültürünün Stratejik Planlama ve Faaliyet Raporları Aracılığıyla Değerlendirilmesi: TR90 Bölgesi Belediyeleri Örneği. *19 Mayıs Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(3), 258–271.
- Korkın, E. & Öztop, S. (2022). Büyükşehir Belediyelerinin Stratejik Planlarında Afet Yönetimi. *Medeniyet Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 61–75. <https://doi.org/10.52539/mad.1120801>

- Leblebici, Ö. (2015). Afet Yönetim Yaklaşımları ve Kamu Politikası Bağlamında Afetlerin Çevreye Etkileri. *Memleket Siyaset Yönetim*, 10(23), 41–77.
- Manisa Büyükşehir Belediyesi. (2024). 2024 Yılı Faaliyet Raporu. <https://manisa.bel.tr/upload/seffaf-manisa/faaliyet-raporu-2024/> [Erişim Tarihi: 09.05.2025]
- Manisa Büyükşehir Belediyesi. (2024). 2025–2029 Stratejik Planı. <https://manisa.bel.tr/stratejik-plan/> [Erişim Tarihi: 09.05.2025]
- Manisa Büyükşehir Belediyesi. (2025). Afet İşleri Dairesi Başkanlığı. https://www.manisa.bel.tr/t1031_afet-isleri-dairesi-baskanligi.aspx [Erişim Tarihi: 09.05.2025]
- Manisa İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü. (2021). Manisa İl Afet Risk Azaltma Planı (İRAP). <https://manisa.afad.gov.tr/kurumlar/manisa.afad/Haberler/2021/IRAP/MANISA-IRAP.pdf> [Erişim Tarihi: 09.05.2025]
- Mersin Büyükşehir Belediyesi. (2024). 2024 Yılı Faaliyet Raporu. <https://www.mersin.bel.tr/uploads/files/faaliyetraporu34668636-301686.pdf> [Erişim Tarihi: 06.05.2025]
- Mersin Büyükşehir Belediyesi. (2024). 2025–2029 Stratejik Planı. <https://www.mersin.bel.tr/uploads/files/mersinbuyuksehirbelediyesi20252029stratejikplanii99581862-510059.pdf> [Erişim Tarihi: 06.05.2025]
- Mersin Büyükşehir Belediyesi. (2025). Afet İşleri Dairesi Başkanlığı. <https://www.mersin.bel.tr/birimler/1-495679091> [Erişim Tarihi: 06.05.2025]
- Mersin İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü. (2021). Mersin İl Afet Risk Azaltma Planı (İRAP). <https://mersin.afad.gov.tr/kurumlar/mersin.afad/Diger/IRAP/IRAP-MERSIN.pdf> [Erişim Tarihi: 06.05.2025]
- Muğla Büyükşehir Belediyesi. (2015, Kasım 24). Afet ve Acil Durum Koordinasyon Merkezi (AKOM) Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik. https://panel.mugla.bel.tr/uploads/duyuru/itfaiye/41_AKOM_Yonetmelgi_24112015.pdf [Erişim Tarihi: 11.05.2025]

- Muğla Büyükşehir Belediyesi. (2024). *2024 Yılı Faaliyet Raporu*. https://panel.mugla.bel.tr/uploads/sayfatr/a4b18442-8f0b-447c-9a5d-9a5173f4e082_2024FR-07.04.2025-Meclisimzal.pdf [Erişim Tarihi: 11.05.2025]
- Muğla Büyükşehir Belediyesi. (2024). *2025–2029 Stratejik Planı*. <https://panel.mugla.bel.tr/uploads/sayfatr/MBB%202025-2029%20Stratejik%20Plan%C4%B1-%C4%B0mzal%C4%B1.pdf> [Erişim Tarihi: 11.05.2025]
- Muğla Büyükşehir Belediyesi. (2025). *İdari Şema*. <https://www.mugla.bel.tr/organizasyonsemasi> [Erişim Tarihi: 11.05.2025]
- Öçal, E. U. (2024). Türkiye’de Deprem Afet Yönetimi ve Belediyeler. *Memleket Siyaset Yönetim*, 19(43), 735-770.
- Özdemir, A. (2023). Afet Yönetiminde Belediyelerin Rolü. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 12(2), 828–839. <https://doi.org/10.37989/gumussagbil.1275745>
- Prior, L. (2008). Repositioning documents in social research. *Sociology*, 42(5), 821–836.
- Savaş Yavuzçehre, P. & Akgül, A. (2024). Yerel Yönetim Stratejik Planlarında Kentsel Dirençliliğin Eksikliği: 6 Şubat Kahramanmaraş Depreminden Etkilenen Kentler Üzerinden Bir İnceleme. *Kamu Yönetimi ve Politikaları Dergisi*, 5(3), 330–348. <https://doi.org/10.58658/kaypod.1501170>
- Schäfers, M. (2016). Ruined futures: Managing instability in post-earthquake Van (Turkey): Ruined futures. *Social Anthropology*, 24(2), 228–242. <https://doi.org/10.1111/1469-8676.12274>
- Sezer, Ö. & Tozbey, Ş. (2023). Türkiye’de Afet Yönetiminin Merkezi ve Yerel Düzeyde Örgütlenmesi Üzerine Bir Değerlendirme. *Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 8(1), 79–102.
- Tezgider, G. (2024). Afet Sonrası İyileştirmede Sosyal Boyutlar. Tün, M. (Ed.), *Tehlikeler ve Afet Dirençli Kentler I*. (s. 143–166). Özgür Yayınları.
- Türkiye Cumhuriyeti. (2009). Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun (Kanun No. 5902). Resmî Gazete (Sayı: 27261). <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5902.pdf>

- UNDRR (United Nations Office for Disaster Risk Reduction). (2015). Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015–2030. <https://www.undrr.org/publication/sendai-framework-disaster-risk-reduction-2015-2030>
- Yapıcı, F. & Sakal, M. (2018). Disaster budgeting within Turkish disaster management. In Proceedings of the International Academic Conference on Management, Economics, Business and Marketing in Budapest 2018 (IAC-MEBM 2018). Hungary.
- Yin, R. K. (2014). *Case study research: Design and methods* (5th ed.). Sage.

Etik Kurul İzni

Bu çalışma için etik kurul izni gerekmemektedir. Yaşayan hiçbir canlı (insan ve hayvan) üzerinde araştırma yapılmamıştır. Makale Sosyoloji alanına aittir.

Çatışma Beyanı

Makalenin yazarları, bu çalışma ile ilgili herhangi bir kurum, kuruluş, kişi ile mali çıkar çatışması olmadığını ve yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmadığını beyan eder.

Destek ve Teşekkür

Çalışmada herhangi bir kurum ya da kuruluştan destek alınmamıştır.